

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ AÇIK ERİŞİM SİSTEMİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı; Giresun Üniversitesi bünyesinde Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü standartlarına uygun bir Açık Erişim Sisteminin kurulması, Yükseköğretim Kurulu bünyesinde kurulacak Ulusal Akademik Arşiv Sistemine açık erişim standartlarına uygun veri sağlanması, üretilen akademik çalışmaların açık erişim standartlarına uygun olarak derlenmesi, arşivlenmesi ve korunması, atama ve yükseltmeler ile diğer kurum içi değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel çalışmaların Giresun Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde saklanmasıyla ilgili esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge; Giresun Üniversitesi akademik, idari personelleri ve öğrencileri tarafından gerçekleştirilen ve Giresun Üniversitesince doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen tüm akademik çalışmaların Giresun Üniversitesi bünyesinde oluşturulan Açık Erişim Sistemine elektronik ortamda aktarılmasına ve Giresun Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde yayınlanmasına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge; 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 4 üncü maddesinin (c) bendi ve 42 nci maddesinin (d) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

a) Açık Erişim: Araştırmacıların, kamu kaynakları ile üretilmiş bilimsel yayınların tam metinlerine finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık İnternet aracılığıyla ücretsiz olarak erişebilmelerini,

b) Ambargo: Araştırma sonuçlarının 12 aya kadar erişime kapalı olmasını,

c) Arşivleme: Bir Üniversite mensubunun bilimsel katkı sağladığı akademik çalışmasının Giresun Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde depolanması sürecini,

ç) Açık Erişim Sistemi: Üniversitenin ürettiği, bilimsel çıktılarının dijital ortamda toplandığı, saklandığı, indekslendiği, uzun dönem korunduğu ve dağıtımının sağlandığı hizmetler bütünü,

d) Rektör: Giresun Üniversitesi Rektörlüğünü,

e) Üniversite: Giresun Üniversitesini,

f) Üniversite Mensubu: Giresun Üniversitesi akademik ve idari personelini, yüksek lisans ve doktora öğrencilerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Açık Erişim Sisteminin İçeriği, Yararları, İlkeleri ve Yayımlama Hakkı

Açık erişim sisteminin içeriği

MADDE 5 – (1) Açık erişim sisteminin içeriği aşağıdaki materyallerden oluşur:

- a) Bilimsel dergilerde yayınlanmış makaleler,
- b) Yayımlanma aşamasında olan makaleler,
- c) Yüksek lisans ve doktora tezleri,
- ç) Konferans bildirileri,
- d) Seminer metinleri,
- e) Teknik notlar,
- f) Proje çalışmaları,
- g) Kitaplar veya kitap içindeki bölümler,
- ğ) Ödüllü çalışmalar,
- h) Patent belgeleri,
- ı) Açık Ders Materyalleri

Açık erişim sisteminin yararları

MADDE 6 – (1) Açık Erişim Sisteminin hayata geçirilmesinde hedeflenen yararlar şunlardır:

- a) Açık Erişim Sistemi ile Üniversite bünyesinde üretilen akademik çıktıların elektronik arşivinin oluşturulması,
- b) Üniversite mensupları tarafından üretilen yayınlara serbest, kolay, hızlı ve ücretsiz olarak erişim sağlanması yoluyla, Üniversitenin bilimsel çalışmalarının geniş kitlelerin erişimine sunulması,
- c) Araştırmacıların Üniversite Açık Erişim Sisteminde yer alan bilimsel çalışmalarının daha yaygın kullanılmasıyla daha çok atıf almalarında yönlendirici olunması,
- ç) Üniversite tarafından yurt içinde ve yurt dışında yapılan bilimsel çalışmalardan evrensel düzeyde haberdar olunmasını sağlayarak Üniversitenin gerçek bilimsel performansının yansıtılması,
- d) Üniversitedeki akademisyenlerin daha önce yayınlanmamış, ancak bilimsel içerikte olduğu düşünülen konferans ve ders notu gibi bilimsel etkinliklerinin elektronik ortamda yayınlanmasına olanak tanınması,
- e) Uluslararası açık erişim protokol ve projelerinde Üniversitenin katılım ve katkılarının sağlanması ve ulusal anlamda bu yöndeki çalışmalara öncülük edilmesi.

İlkeler

MADDE 7 – (1) Açık erişim ilkeleri şunlardır:

- a) Üniversite mensupları, o yıl içerisinde gerçekleştirdikleri bilimsel çalışmalarını en geç o öğretim yılı sonuna kadar Üniversite Açık Erişim Sisteminde arşivlemekle sorumludur.
- b) Üniversite yüksek lisans ve doktora öğrencileri tezleri kabul edildikten sonra, en geç bir ay içerisinde Üniversite Açık Erişim Sisteminde arşivlemekle sorumludur.
- c) Kurumsal Arşive konulan materyalin, açık erişime tam metin olarak açılmasına veya belirli bir süreden sonra (ambargo, patent) erişime açılması, yazarlar tarafından belirlenir.
- ç) Üniversite mensupları birden fazla kurumdan birden fazla yazarın işbirliği ile yaptıkları çalışmaları Üniversite Açık Erişim Sisteminde arşivler. Üniversitenin birden fazla mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda kaynağın arşivlenmesinin sorumluluğu ilk yazara aittir.
- d) Üniversite, araştırmalarını “açık erişim” seçeneği ile yayımlamak isteyen mensuplarını destekler. Yazarların yayıncılarla yaptıkları anlaşmalar ve arşivleme seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim, “kamuya açık erişim” ve “ambargo süresi sonunda açık erişim” olmak üzere iki başlıkta uygulanır. Ambargo süresi 12 ayı geçmemelidir.

Yayınlama ve yararlanma hakkı

MADDE 8 – (1) Üniversite Açık Erişim Sisteminde bilgi kaynaklarının yayınlanma ve onlardan yararlanma hakkı aşağıda belirlenen koşullarda gerçekleştirilir:

- a) Kurumsal arşivde çalışmaların tam metin olarak açık erişime açılması, yazarının kararına bağlıdır.
- b) Üniversite Açık Erişim Sistemine kayıtlı çalışmaları isteyen herkes serbestçe erişip kullanabilir.
- c) Giresun Üniversitesi mensupları ürettikleri her türlü bilimsel çalışmaları internet aracılığı ile işlem yaparak, Üniversite kurumsal arşivinde olmasını sağlayabilir.
- ç) Herhangi bir dergide yayınlanmış veya yayınlanma kararı alınmış çalışmaların yayıncı baskısı olmaması koşuluyla telif hakları ihlali söz konusu değildir.
- d) Üniversite Kurumsal Arşivinde yer alan bilgi kaynakları kullanıldığında, kullanan kişi tarafından kaynak gösterilmesi bilimsel etik açısından gerekli ve zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Açık Erişim Sisteminde Yetki ve Sorumluluk

Açık erişim sistemi danışma kurulu

MADDE 9 – (1) Üniversite Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulu Rektörün veya görevlendireceği Rektör Yardımcısı başkanlığında, her fakülteden ilgili dekan tarafından üç yıl için görev yapmak üzere belirlenen birer öğretim üyesi, Öğrenci İşleri Daire Başkanı, Kütüphane Ve Dokümantasyon Daire Başkanı Ve Bilgi İşlem Daire Başkanından oluşur. Görev süresi sona eren üyelerin yerine aynı usulle görevlendirme yapılır. Yılda ikiden az olmamak kaydıyla başkanın çağrısı üzerine salt çoğunlukla toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır.

(2) Üniversite Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulunun görevleri şunlardır.

a) Üniversite bünyesinde Açık Erişim Sistemiyle ilgili politikaları belirlemek, mevzuat konusunda görüş bildirmek, güncelleme çalışmalarında bulunmak,

b) Üniversite bünyesinde Açık Erişim Sistemi ve Kurumsal Arşiv konusunda tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri düzenlemek,

c) Her eğitim öğretim yılı sonunda Üniversite bünyesindeki Açık Erişim Sistemi ve Kurumsal Arşiv çalışmalarını değerlendirmek ve raporlamak,

Kütüphane ve dokümantasyon daire başkanlığı

MADDE 10 – (1) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığının görev ve sorumlulukları şunlardır:

a) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 4 üncü maddesinin (c) bendi ve 42 nci maddesinin (d) bendi kapsamında Üniversite Açık Erişim Sistemi'nin işletilmesi sürecinden sorumludur.

b) Üniversitesini mensuplarını Açık Erişim Sisteminden haberdar etmek amacıyla tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarını yapar.

c) Üniversite mensuplarının Açık Erişim Sistemine aktardıkları bilimsel çalışmaların kayıtlarını Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü (OAI-PMH) standartlarına göre kontrol eder. Gerekli durumlarda düzeltme için Üniversite mensuplarıyla birlikte çalışılır.

ç) Açık Erişim Sistemi çalışmasına yönelik olarak diğer üniversite ve kurumlarla yapılacak anlaşma ve işbirliği çalışmaları Rektörlük onayına sunulmak üzere Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

d) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı lisansüstü tezlerinin elektronik kopyalarının Üniversite Açık Erişim Sistemine aktarılmadığı durumlarda öğrencilerin çıkış belgelerini onaylamaz.

Bilgi işlem daire başkanlığı

MADDE 11 – (1) Bilgi işlem daire başkanlığı Üniversite Açık Erişim Sistemi yazılımının kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi, uzun dönem korunarak saklanması, güvenliğinin sağlanması ve Ulusal Akademik Arşiv sistemine açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini yürütür.

Bölüm başkanlıkları

MADDE 12 – (1) Bölüm başkanlıkları öğretim elemanlarının yayınlarını Üniversite Açık Erişim Sisteminde arşivlenmesi için bilgilendirme yapar. Ayrıca Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından gönderilen bilgi ve belgeleri inceler ve öğretim elemanlarına gerekli uyarıları yapar.

Yönergede hüküm bulunmayan haller

MADDE 13 – (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde, ilgili diğer mevzuat hükümleri ile Senato kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Yönerge Üniversite Senatosunda kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Yönerge hükümlerini Giresun Üniversitesi Rektörü yürütür.